

EDAT (İLGEÇ)

Tek başına anlamı olmayan, cümle içinde kullanıldığında yan yana geldiği sözcükle anlam ilişkisi kuran sözcüklerdir. Belli başlı bazı edatlar:

İle

Saçını tarak ile taramış. / Kağıtları makas ile kesmiş. (vasıta, araç)
Kalabalığa şüphe ile yaklaştı. (durum)
Evde arkadaşımınla yazılıya çalışıyorum. (birliktelik)

(-e) kadar

On kadar kişi yemeğe gelecek. (yaklaşık)
Akşama kadar seni bekledim. (süre)
Senin kadar çalışmanı görmedim. (karşılaştırma)
Cennet kadar güzel vatanımız var. (benzetme)

(-e) doğru

Eve doğru yürüdüm. (yönelme)

Gibi

Elma gibi yanakları vardı. (benzetme)

İçin

Bu emeğim senin için. / Bu gözyaşlarım senin için. (uğruna)
Senin için iyi şeyler söylenmiyor. (hakkında)
Otobüsü kaçırdığı için derse geç geldi. (neden)
Benim için en güzel hediye tatlı bir gülüştür. (bence)

Yalnız

O adam yalnız buraya gelir. (sadece, sınırlama)

Üzere

Sorunu halletmek üzere gidiyorum. (amaç, için)
Kitabı yarın vermek üzere alabilirsin. (şartıyla, koşul)
Acele edin, güneş batmak üzere. (zamanda yakınlık)
Konuştuğumuz üzere yarın buluşacağım. (gibilik)

BAĞLAÇ

Tek başlarına anlamları yoktur. Bağlaçların görevi eş görevli sözcükleri ya da anlamca ilişkili cümleleri birbirine bağlamaktır.

Kitap **veya-ya da-yahut** dergi alacağım. (Aynı değerde olan iki seçenek arasında kullanılırlar.)

Annem Ali **ve** Burak'ı çağırırdı. (Eş görevli kelimeleri bağlıyor.) / Kapıyı açtı **ve** dışarı çıktı. (Cümleleri bağlıyor.)

Dün okula gelmedim **zira-çünkü** çok hastaydım. (Neden bildirir.)

Beni **ne** arıyor **ne** soruyor. / **Hem** ucuz **hem** kaliteli ayakkabı satıyor.

Sınavı kazanamadım **oysa** çok çalışmıştım.

Sana anlatacağım **ama-fakat-lakin-ne var ki** kimseye söylemeyeceksin.

Edat İle Bağlaç Karıştırılmamalı

1. "ile" hem bağlaç hem de edat olabilmektedir. "ile" yerine diğer bir bağlaç olan "ve" getiriliyorsa ile bağlaçtır.

Elma ile muz çok severim. (ve gelir bağlaç)

Babası ile pek anlaşamaz. (ve gelmez edat)

2. Yalnız ve ancak sözcükleri yerine bir başka bağlaç olan ama gelirse bu sözcükler bağlaç olur. Sadece gelirse edat olur.

Gelmek isterim yalnız çok işim var. (ama gelir bağlaç)

Bitirmeye çalışırım ancak hepsini değil. (ama gelir bağlaç)

Bu işi ancak sen yapabilirsin. (sadece gelir edat)

Seninle derslere çalışalım; ancak gürültü yapmayacaksın. (bağlaç)

Arkadaşları arasında ancak bana açılırdı. (edat)

Ankara'ya ancak varmışlardır. (zaman zarfı)

ÜNLEM

Sevinç, korku, heyecan, acıma, şaşma, öfke gibi duyguları coşkulu bir şekilde anlatan veya hitap (seslenme) gibi durumları belirten sözcüklerdir.

Aaa! Çok konuştun ama.

Yooo! Buna dayanmam artık.

Hey! Arkadaşlar buraya bakın.

İmdat, yardım edin bana! Veya İmdat! Yardım edin bana.

Bir edatı

Bir sen vardın aklımda, bir de hatıralar. (edat)

İçlerinden biri, olan biteni anlatmıştı. (belgisiz zamir)

Elinde bir kitap, bir defter vardı. (sayı sıfatı)

Bir kitap, insanın hayatını nasıl değiştiriyor böyle! (belgisiz sıfat)

Tek edatı

Bu durumdan tek Ahmet'in haberi vardı. (edat)

Yıllar yılı tek odalı evde oturdu. (sıfat)

Rağmen/ karşın edatı

Çok uğraşmama rağmen sorunun mantığını yine de anlayamadım. (sonuçsuzluk)

Çok aramama karşın istediğim gibi bir ev bulamadım. (sonuçsuzluk)

Değil edatı

O kazak güzel değil. (İsmi olumsuz yaptı)

Oraya oturacak değilim. (Fiili olumsuz yaptı.)

Bu konuyu bilmiyor değilim. (Fiili olumlu yaptı.)

Ben değil sen güldün. (Fiilin yerine geçmiş.)

Ötörü/dolayı edatı

Tipiden ötürü yollar kapanmıştı. (neden-sonuç)

Çok çalışmasından dolayı bu sınavda başarılı oldu.

(için, neden-sonuç)

"Yalnız"a Dikkat

Milyonların arasında yalnız yaşadı. (fiilden önce "zarf")

Romanlarında anlattığı yalnız adam, kendisiydi. (isimden önce "sıfat")

Yalnızlık onu üzüyordu. (isme eklenen -lık yapım ekini aldı "isim")

O adam yalnızdı. (ekfiil olarak isim yüklem oldu "isim")

Meyveler güzel, yalnız biraz renksiz. (ama anlamında "bağlaç")

Okulda yalnız bana kalbinekileri açardı. (sadece anlamında "edat")

Oysa/ama/fakat/lakin/ne var ki bağlaçları

Bu bağlaçlar genellikle aralarında zıtlık bulunan iki ayrı ifadeyi veya cümleyi birbirine bağlar.